

" مِنْ أَجْلِ ذلِکَ کَتَبْنا عَلی بَنی إِسْرائیلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْساً بِغَیْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسادٍ فِی الأَرْضِ فَکَأَنَّما قَتَلَ النَّاسَ جَمیعاً وَ مَنْ أَحْیاها فَکَأَنَّما أَحْیَا النَّاسَ جَمیعاً "

«از این روی بر فرزندان اسرائیل مقرر داشتیم کسی که انسان بی گناهی را بکشد به مثابه کشتن تمام انسان ها است و اگر موجب زنده شدن کسی شود به مثابه زنده کردن همه انسان ها است"

سورهٔ مبارکهٔ مائده، آیه ۳۲

علامه طباطبایی در توضیح این آیه (المیزان، ج۴، ص۳۵۵) می‌فرمایند: «خواهی پرسید که وجه ذلک در داستان فرزندان آدم چیست؟ در پاسخ می‌گوییم وجهش این است که این داستان، مخصوص پسران آدم (ع) نبوده و از طبیعت بشر خبر می‌دهد، طبیعتی که خاص پسران آدم نبوده بلکه طبع این نوع جاندار، یعنی انسان چنین است. انسان اگر دنبال هوی و هوس را بگیرد، قهرا کارش به حسادت و کینه ورزیدن به افراد منجر می‌شود و درصدد برمی‌آید که خلق خدا را به دلخواه خود از بین ببرد؛ مثلا فرد محسود را بکشد. هر چند دوست یا برادر پدری و مادری او باشد».

صاحب نظران دلایل و عوامل زیادی را مؤثر بر فساد اداری– مالی می دانند که ریشه در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، حقوقی، مدیریتی و روانشناسی دارد و مبادله، نقض، سوء استفاده از قدرت، و پنهان کاری ابعاد مشترک فساد اداری مالی هستند. با توجه به کلام نورانی قرآن که از طبیعت بشر خبر می دهد، یعنی انسان چنین است که اگر دنبال هوی و هوس را بگیرد، اعمال مفسدانه از او سر خواهد زد. لذا در وهله اول باید موضوع نظام پرداخت در سازمان‌ها (پرداخت مبتنی بر عملکرد) از اهمیت به سزایی برخوردار باشد و تبعیض در پرداخت حقوق، توزیع فرصت‌های شغلی و ارتقای بین کارکنان، تشویق و تنبیه به کمترین میزان برسد. همچنین، نحوه نظارت در سازمان‌های دولتی، به خصوص فراهم نمودن بستر کنترل و نظارت دقیق، مستمر و به هنگام باید بازبینی شود تا زمینه عقلایی برای ارتکاب فساد اداری مالی کاهش یابد.

یک آیه، یک برداشت

حجت السلام فیروز اصلانی [۱]، مهناز افشاری [۲*]

[۱] مربی، گروه معارف اسلامی، دانشکده علوم پزشکی، مراغه، ایران
[۲] دانشجوی دکتری سیاست گذاری سلامت، دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، تهران، ایران

[Downloaded from mshsj.ssu.ac.ir on 2026-11-18]

[DOR: 20.1001.1.24766879.1397.3.3.9.0]